

[Første næstformand.]

3) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om foranstaltninger mod lærermangelen i folkeskolen.

4) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om den amtskommunale beskatning [af Alfred Bøgh m. fl.).

Mødet hævet kl. 19⁴⁵.

51. møde.

Torsdag den 11. februar kl. 13.

Formanden: I skrivelse af gårs dato meddeler undervisningsministeren, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om udbygning af Danmarks tekniske højskole og Danmarks ingeniørakademi og forslag til lov om ændring i lov om ungdomsskoler og aftenskoler m. v.

I skrivelse af gårs dato anmoder ministeren for offentlige arbejder om, at der må blive foretaget valg af et nyt medlem til jernbanerådet i stedet for sekretær *Børge Jensen*, der har ønsket at udtræde af rådet.

Som nyt medlem af rådet har vedkommende gruppe udpeget sekretær *Kjeld Arne Sørensen*.

Jeg udbeder mig tingets samtykke til at lade det nævnte valg foretage i indeværende møde. Dersom ingen gør indsigelse, betragter jeg samtykket som givet. (Ophold). Det er givet.

Den pågældende er herefter valgt.

Det er meddelt mig, at det ærede medlem hr. *Thestrup* ønsker at udtræde af udvalget angående forslag til lov om ændring i lov om boligbyggeri og forslag til lov om ændring i lov om hypotekforeninger. (Hypotekforeningernes lånegrænse). Til at indtræde i det

nævnte udvalg i stedet for *Thestrup* har vedkommende gruppe udpeget *Knud Østergaard*, som herefter er valgt.

Det er meddelt mig, at det ærede medlem hr. *Baunsgaard* ønsker at udtræde af udvalget angående forslag til lov om ændring i lov om invalide- og folkepension. (Om forhøjelse af invalide- og folkepensionsbidraget m. v.) og forslag til lov om ændring i lov om pension og hjælp til enker m. fl. (Om pensionstillæg). Til at indtræde i det nævnte udvalg i stedet for *Baunsgaard* har vedkommende gruppe udpeget *Grethe Philip*, som herefter er valgt.

Skriftlig fremsættelse af lovforslag.

Undervisningsministeren (K. B. Andersen): Herved skal jeg tillade mig for det høje folketing at fremsætte *forslag til lov om ændring af lov om udbygning af Danmarks tekniske højskole og Danmarks ingeniørakademi*.

Ved lov nr. 187 af 22. maj 1963 om udbygning af Danmarks tekniske højskole og Danmarks ingeniørakademi blev der fastsat en beløbsramme på 500 mill. kr., beregnet efter byggepriserne i april 1962, for de samlede udgifter, staten i tiden indtil 1970 kunne yde til udbygningen af Danmarks tekniske højskole og Danmarks ingeniørakademi i Lyngby.

Det er således kun ca. 2 år siden, vi her i tinget behandlede forslaget om fastlæggelse af en samlet beløbsramme for byggeriet i Lyngby, og man vil erindre, at planerne om dette byggeri dengang var genstand for meget indgående debat både her i tinget og i dagspressen.

Nogle vil måske derfor undre sig over, at der allerede nu fremkommer forslag om ændring af den fastlagte beløbsramme på 500 mill. kr.

Jeg må imidlertid her erindre om, at der, da denne beløbsramme blev fastlagt, ikke var foretaget nogen fuldstændig planlægning og projektering af byggeriet, og at alle forudsætningerne for dette ikke var definitivt fastlagt. På det pågældende tidspunkt forelå kun løse skøn over, hvad udbygningen ville koste, hvis man skulle basere sig på de arealønsker, der var fremsat fra de forskellige sider, men som ikke var god-

[Undervisningsministeren.]

kendt hverken af undervisningsministeriet, det af dette nedsatte planlægningsudvalg og byggeudvalg, der forestår gennemførelsen af byggeriet, eller af læreanstalten og ingeniørakademiet.

Beløbsrammen på 500 mill. kr. blev derfor fastlagt ud fra en politisk-økonomisk vurdering af, hvad staten i tiden indtil 1970 maksimalt kunne yde til formålet. Det var allerede dengang klart, at udbygningen ikke kunne gennemføres inden for denne beløbsramme efter de planer, der var fremgået af det tidligere udførte planlægningsarbejde, og under hensyn til den usikkerhed, der måtte være med hensyn til, hvorvidt hele udflytningen kunne ske inden for denne beløbsramme, måtte man derfor lade den mulighed stå åben, at en del af den nuværende læreanstalt i København stadig måtte bruges efter 1970. Det blev dog pålagt læreanstalten og planlægningsudvalget, at man — så vidt det overhovedet var muligt — skulle udflytte hele læreanstalten m. v. inden for beløbsrammen under forudsætning af, at dette kunne ske på en sådan måde, at der blev taget fornødne hensyn til såvel læreanstaltens formål som et forsvarligt gennemført byggeri og til en rationel fremtidig drift.

I tiden, der er forløbet siden fastlæggelsen af beløbsrammen på 500 mill. kr., har læreanstalten, ingeniørakademiet, planlægningsudvalget og byggeudvalget sammen med byggeriets rådgivende teknikere udført et stort stykke arbejde for at belyse, i hvilket omfang udflytningen til Lyngby vil kunne gennemføres inden for denne beløbsramme. Som bilag til det foreliggende lovforslag er optrykt en redegørelse fra planlægningsudvalget, hvori man udførligt har givet oplysning om det således gennemførte arbejde. Jeg skal derfor ikke her fordybe mig i detaljer vedrørende dette arbejde, men skal fremhæve enkelte forhold, som jeg finder er af særlig interesse.

Der foreligger nu fra læreanstalten og ingeniørakademiet en fuldstændig program-

lægning af samtlige institutter, auditoriebygninger og de fornødne studenterfaciliteter, og på dette grundlag har byggeriets rådgivende teknikere udarbejdet skitseudkast og overslag over de samlede udgifter. Man har i de planer, der således er tilvejebragt, søgt at opnå størst mulige besparelser ved at begrænse etagearealet og udstyrsbehovet til det minimum, som må anses for forsvarligt. Der er tilrettelagt en plan inden for de forudsatte 500 mill. kr., hvorefter læreanstalten og ingeniørakademiet i en årække vil kunne fungere, dog således at det ikke inden for denne ramme vil være muligt at foretage en fuldstændig udflytning til Lyngby. De foretagne beregninger viser imidlertid, at den fuldstændige udflytning til Lyngby vil kunne gennemføres inden for en beløbsramme på 564 mill. kr., beregnet på grundlag af byggepriserne i april 1962, svarende til det prisgrundlag, der er fastlagt for den nugældende beløbsramme på 500 mill. kr.

Jeg vil gerne kraftigt understrege, at den omstændighed, at man nu har foretaget en beregning, der viser, at den fulde udflytning til Lyngby af læreanstalten og ingeniørakademiet med de tilhørende studenterfaciliteter vil nødvendiggøre, at beløbsrammen udvides til 564 mill. kr., ikke indebærer, at der er tale om nogen overskridelse i forhold til den beløbsramme på 500 mill. kr., der tidligere er fastlagt. Denne var, som jeg allerede tidligere har påpeget, fastlagt ud fra en vurdering af, hvad staten i tiden indtil 1970 kunne ofre på denne ene opgave, når fornødent hensyn skulle tages til de mange andre behov, der foreligger. Af planlægningsudvalgets redegørelse fremgår endvidere som nævnt, at byggeriet er tilrettelagt på en sådan måde, at det vil være muligt at afbryde dette omkring 1970 ved et forbrug, der svarer til den fastlagte beløbsramme, men det vil i så fald være nødvendigt at gøre brug af det forbehold, der er taget om fortsat benyttelse af dele af den nuværende læreanstalt i København.

En gennemførelse af udbygningen under

[Undervisningsministeren.]

ét vil være forbundet med betydelige fordele for læreanstalten og ingeniørakademiet både undervisningsmæssigt og driftsmæssigt; men også for den senere benyttelse af den nuværende læreanstalt i København vil en samlet udbygning være af stor betydning.

Jeg finder anledning til yderligere at fremhæve, at det af planlægningsudvalgets redegørelse fremgår, at man, hvis man fastholder den nugældende beløbsramme og udflytningsperiode, må regne med i de nærmest kommende 4 finansår at skulle investere beløb i dette byggeri, der er væsentlig større end de beløb, som man hidtil har bevilget til byggeriet. Hvis man udvider beløbsrammen, men samtidig forlænger udbygningsperioden, således som det er forudsat i den nu udarbejdede udflytningsplan, vil det være muligt at tilrettelægge byggeriet på en sådan måde, at man igennem de kommende år får en jævn aktivitet på byggepladsen og dermed også et jævnt pengeforbrug på et væsentlig lavere niveau. Når henses til de meget store investeringsbehov, der i øvrigt foreligger i disse år, er dette et forhold, som man efter min opfattelse må lægge vægt på. Jeg må her fremhæve, at det af planlægningsudvalgets redegørelse fremgår, at man, uanset om man baserer sig på den nu foreslåede udbygningsplan, vil have mulighed for på samme tidspunkt som efter den tidligere plan, nemlig allerede i 1968, at kunne udvide antallet af årligt optagne studerende til det forudsatte antal, der er 600 civilingeniørstuderende og 400 akademiingeniørstuderende, samtidig med at man vil have mulighed for at sætte nye studieplaner i gang.

I overensstemmelse med det anførte går det nu fremsatte lovforslag således ud på at udvide den fastlagte beløbsramme til 564 mill. kr. på det foran angivne prisgrundlag, heri indbefattet allerede givne bevillinger og således, at udbygningsperioden samtidig forlænges.

Det er mit indtryk, at man fra alle kredse, der har arbejdet med denne sag, virkelig har bestræbt sig på at tilvejebringe et grundlag, som kan sikre videreførelse af dette byggeri på tilfredsstillende og betryggende måde, og jeg vil gerne her udtale min påskønnelse af det arbejde, der er ud-

ført. Selv om det ikke har været muligt at nå helt ned på den beløbsramme på 500 mill. kr., der blev fastlagt i 1963, finder jeg dog, at resultatet er tilfredsstillende, specielt også når henses til det grundlag, hvorpå den nugældende beløbsramme blev fastlagt.

Selv om der nu foreligger en fuldstændig programmering af de enkelte institutter under læreanstalten og ingeniørakademiet og de fornødne studenterfaciliteter og der også er udarbejdet skitseudkast vedrørende de enkelte bygninger og anlæg, er det naturligvis klart, at der stadig kan være en vis usikkerhed med hensyn til et byggeri, der har en sådan økonomisk og tidsmæssig udstrækning som det foreliggende. Blot en usikkerhed på 1-2 pct., hvad vel ingen ville anse for urimeligt, når henses til, at der er tale om et byggeri, hvoraf væsentlige dele ikke er detailprojekteret, og som vil strække sig 8 år frem i tiden, kan jo give et udsving i beløbsrammen på 5-10 mill. kr.

Med den udvikling, som de tekniske og naturvidenskabelige fagområder i disse år er inde i, må man vel også forudse, at der i de kommende år, inden udbygningen efter den nu udarbejdede generalplan er tilendebragt, kan opstå behov, som ikke kan være dækket af den nu udarbejdede generalplan.

Det fremgår af planlægningsudvalgets redegørelse, at man også fremover vil opretholde den hidtidige procedure, hvorefter forslagene vedrørende de enkelte bygninger og anlæg underkastes en meget indgående behandling først på læreanstalten eller ingeniørakademiet og derefter i planlægningsudvalget og byggeudvalget. Jeg vil anmode de forskellige instanser om fremdeles at søge at opnå størst mulige besparelser, og man vil fra undervisningsministeriet som hidtil sørge for, at der gennem de årlige bevillingslove og ved redegørelser til finansudvalget meddeles bevillingsmyndighederne og dette høje ting de fornødne oplysninger til bedømmelse af udviklingen i byggeriet.

Med disse bemærkninger skal jeg da anbefale lovforslaget til det høje folketings velvillige behandling.

Endvidere tillader jeg mig at fremsætte forslag til lov om ændring i lov om ungdomsskoler og aftenskoler m. v. for det høje ting.

Loven om ungdomsskoler og aftenskoler m. v., sådan som den sidst er ændret ved